

John Moscus

The Spiritual Meadow

Pratum Spirituale (Λειμων)

J. Migne: *Patrologiæ cursus completus: seu, Bibliotheca universalis, Patrologia Graeca*, Vol. 87.
pp.2844-3116, sections 21, 99, 107, 133, 155.

CAPUT XXI.

Mors anachoretæ et ejus interfectoris

Abbas Gerontius prepositus monasterii sancti Patris nostri Euthymii narravit mihi et Sophiste Sophronio, dicens: Tres simul eramus trans mare Mortuum; ambulantibusque nobis in montem, anachoreta quidam alius circa maris ripam deambulabat. Contigit autem Saracenos (2) transire per loca illa et occurrere ipsi; cum ergo præterissent illum, versus unus ex eis anachoretæ caput abscedit, nobis de longinquæ spectantibus; jam enim consecderamus montem. Cum vero lacrymarentur tristes propter anachoretæ casum, repente cernimus avem superne venientem, raptum Sarracenum in sublime tulisse, atque inde in terram illum dimisisse, ex eoque lapsu Sarracenum interisse.

'Ο ἁγιὸς Γερόντιος ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ ἐν ἀγίοις Πατρὶς ἡμῶν Εὐθυμίου διηγέσατο μοι τὸ λέγον, ὅτι Τρις ἡμέθα βοσκοὶ πάραν τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης, ὡς ἐπὶ Βησιμούντα. Καὶ περιπατούντεν ἡμῶν εἰς τὸ δρός, δίλος βοσκός κάτωθεν ἡμῶν περὶ τὸ κεῖλος τῆς θαλάσσης περιεπάτει. Συνίδη δὲ ἀπαντήσας αὐτῷ Σαρακηνός (ἱ) διερχομένους τοὺς τόπους ἔκεινος. 'Ος οὖν ἀντιπαρήθον αὐτὸν, ὑποτρέψας εἰς τῶν Σαρακηνῶν ἀπικεχάλισεν τὸν ἀναχωρητὴν, ἡμῶν θεωρούντων ἀπὸ μακρόθεν. 'Ημεθα γάρ ἡμεῖς εἰς τὸ δρός. Δικρυσάντων δὲ ἡμῶν διὰ τὸν ἀναχωρητὴν, ιδοὺ δώρων δέλθει ἐπάνω τοῦ Σαρακηνοῦ, καὶ ἀρπάζων τὸ ἀνέφερεν ἐπὶ τὸ ματίωρον (ii). καὶ ἔξαρσκαν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν, ὅπου καὶ μίλος γέγονεν δὲ Σαρακηνός.

CAPUT XCIX.

Vita Antonii senis monasterii in Scopulo.

Διηγήσαντο ἡμεῖν οἱ τῆς αὐτῆς μονῆς Πατέρες, οἱ Ιερὸι τούτων τῶν χρόνων, ἐγίνετο ἐνταῦθα τις γέρων ὄνοματι Πανθεος. 'Ος ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ αὐτοῦ ἀπῆται ἐπὶ τὸν Κουτιλάν. 'Ἐν μιᾷ σύν οὖς ἡνὶ εἰς τὴν ἔρημον, ιδοὺ Σαρακηνοὶ ἐλθόντες εἰς τὰ μέρη ἔκεινα, ιδόντες τὸν γέροντα, εἰς ἓξ αὐτῶν γυμνάσας τὸ ἔριφος αὐτοῦ, ἥρχετο πρὸς τὸν γέροντα, θύλων φονίσας αὐτόν. 'Ο δὲ γέρων θεατάμενος τὸν Σαρακηνὸν ἔργάριεν ἐπ' αὐτὸν, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶπεν· Κύριε Ιησοῦ Χριστὲ, τὸ θέλημά σου γενέσθω. Καὶ εὐθέως ἡνοίχθη ἡ γῆ, καὶ κατέπιεν τὸν Σαρακηνόν. 'Ο δὲ γέρων ἐσώθη· καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν μονὴν δεξιῶν τὸν Θεόν.

Narraverunt nobis Patres ejusdem monasterii sancti Patris nostri Theodosii, dientes: Ante hos annos defunctus est hic senex quidam, Antonius nomine. Is in vita sua maxime jejuniis operam dans, profectus est in locum qui Cotulas dicitur. Quadam ergo die cum esset in eremo, ecce Saraceni (25) in partes illas venientes viderunt senem, unusque ex eis educto gladio venit contra senem, volens necare illum. Senex autem ut vidit Saracenum contra se venientem, intrens in coenū, ait: Domine Iesu Christe, voluntas tua fiat. Si atque aperta est terra, et absorbut Saracenum illum, senexque salvatus est, et glorificans Deum in monasterium ingressus est.

CAPUT CVII.

Vita abbatis Gerasimi.

'Ως ἀπὸ μικροῦ ἐνδε τοῦ ἀγίου Ιορδάνου τοῦ ποταροῦ λαύρᾳ ἐστὶ τοῦ ἀγίου ἀββᾶ Γερασίμου λεγομένην. 'Ἐν αὐτῇ τῇ λαύρᾳ παραβαλοῦται ἡμῖν διηγήσαντο οἱ ἄκει καθεζόμενοι Πατέρες περὶ τοῦ ἀγίου τούτου, ὅτι περιπατοῦντεν μιᾷ παρὰ τὴν δύθην τοῦ ἀγίου Ιορδάνου, ὑπήντησεν αὐτῷ λίων πάνω ὡραμένος ἐκ τοῦ ποδὸς αὐτοῦ. Εἶχεν γάρ ἀπὸ καλάμου σκλητὰ ἱμπαγέντα αὐτῷ, καὶ ὡς ἐν τούτῳ ὅγκωθηναι αὐτοῦ τὸν πόδα, καὶ πλήρη πάου γινέσθαι. 'Ως οὖν ἐθεώρασεν δὲ λίων τὸν γέροντα, ξήθει πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐπεδείκνυεν αὐτῷ τὸν πεπληγμένον πόδα ἐκ τοῦ ἱμπαγίντος; αὐτῷ σκλητος; κλαίων τρόπου ταῦτα, καὶ δεσμόνος τῆς παρ' αὐτοῦ θεραπείας τούτης.

Uno fere millario distat a Jordane monasterium, quod abbatis Gerasimi dicitur. In hoc monasterium advenientibus nobis narraverunt qui illic morabantur senes de abbatte Gerasimo, quod die quadam ambulans D'uper Jordanis ripam, obvium habuit leonem valde rugientem, suspenso pede, cui infixus erat ex calamo aculeus, adeo ut ex hoc per ipse intumuissest, et sanie plenus effectus esset. Cum igitur vidisset leo senem, ostendebat illi vulneratum et infixo aculeo pedem, flens quodammodo et obsecrans ut illi curam adhiberet. Cum ergo vidisset eum senex tali necessitate cinctum, sedens apprehendit ejus pedem, aperiensque vulnus eduxit aculeum infixum, cum magna pu-

tredimis copia, diligenterque depurgatio vulnero, et pannno alligato, dimisit eum. Leo autem cum se curatum vidisset, noluit senem deserere, sed ut charos discipulus, quoconque pergeret, magistrum sequebatur, ita ut admiraretur senex tantam ferae gratitudinem. Igitur ex tunc senex nutritabat eum, mittebas ante illum panem et infusa legumina.

γέροντα τὴν τεσσάρην εὐγνωμοσύνην τοῦ Θηρίου· καὶ λοιπὸν ἀπὸ τῆς δὲ γέρων ἑτρεφεν αὐτὸν, βούλων

αὐτῷ δρότον καὶ βραχτὰ διπρίσα.

Habebat autem ipsum monasterium asinum unum, ad ferendam aquam pro necessitate fratrum de Jordane. Consuetudinem autem fecerat senex, ut curam pascendi asini leo haberet. Itaque abiens eam illo juxta Jordanis ripas, pascentem observabat. Quadam autem die dum pasceretur asinus, leo se ab illo longiuscule avertit; cum ecce camelarius ex Arabia veniens, inventum asinum accepit, et secum duxit. Leo vero, amissio asino, rediit in monasterium tristis valde, et dejecta facie ac cervice, ad abbatem suum. Abbas igitur Gerasimus putavit quod asinum comedisset leo, et ait illi: Ubi est asinus? Ille vero quasi homo stebat tacens, et deorsum aspiciens. Dicit ei senex: Comedisti eum; benedictus Dominus. Quidquid faciebat asinus, amodo facies tu. Ex tunc igitur leo, jubente sene, portabat caestherium (25) capientem amphoras quatuor, ferebatque aquam in monasterium.

Die vero quadam venit miles quidam ad senem bescodictionis gratia. Qui cum videret leonem bajulatum aquam, didicissetque causam, misertus est ejus, proferensque tria numismata dedit senibus, ut emerent asinum ad ipsius aquae ministerium, et liberarent ea necessitate leonem. Brevi autem transacto tempore, postquam liberatus a labore fuerat, camelarius ille, qui asinum abstulerat, veniebat ferens triticum, ut venundaret illud in sancta civitate, habens et asinum secum. Et cum transisset Jordanem, accidit ut occurret leoni; quo viso, dimisit camellos, et fugit. Leo autem, cognito asino, cœcurrit ad eum, et rere, ut solebat, ejus capistrum mordens, traxit eum cum tribus camelis, et gaudens simul et rugiens, quod perditum asellum reperisset, venit ad senem. Senex vero, qui prius putabat quod asinum leo comedisset, tunc vero didicit quia insidias passus fuisset D leo. Imposuit autem nomen leoni Jordanem. Egit itaque leo in monasterio cum fratribus plus quam quinque annos, nunquam recedens a sene.

Cum autem migrasset ad Dominum abbas Gerasimus, et a Patribus sepultus esset, per dispensationem Dei leo tunc in monasterio inventus non est. Post modicum vero venit leo in monasterium, et querebat senem suum. Abbas autem Sabbatius Cilix, qui et discipulus fuerat abbatis Gerasimi, viso illo, dixit ei: Jordane, senex noster dimisit nos orphanos, et migravit ad Dominum; sed accipe, et comedete. Leo autem comedere solebat, sed jugiter hac atque illue se vertens circumspiciebat, querens videre se eum saeum,

A Ἐγένετο δὲ ἡ λαύρα δυοῖς διδοῖς οὐδὲν οὐδὲν. Τοῦ δὲ ἀγίου τοῦ Ιορδάνου πίνουσιν οὐδὲν. Απέρχεται δὲ ἐκ τῆς λαύρας ὁ ποταρεὺς, μίλιον ἐν Συνθήσεων οὖν ἔλχον οἱ Πατέρες διδόντες τῷ λόντα τὸν δυοῖς, ίνα βόσκῃ αὐτὸν πάρκε τὸ γεῖλος τοῦ ἀγίου Ιορδάνου. Ἐν μιᾷ οὖν βοσκόμενος ὁ δύος; οὐδὲ τοῦ λέοντος, ἀπῆλθεν ἀπὸ αὐτοῦ οὐκ διλέγον διάστημα· καὶ ίδοις καμηλάροις ἐρχόμενοι ἀπὸ Ἀραβίας, καὶ εὐρόντες τὸν δύον, λαζίντες αὐτὸν ἀπῆλθον εἰς τὰ θέατρα. Οὐ δὲ λέων ἀπόλετος; τὸν δυοῖς, ἡλίους εἰς τὴν λαύραν πάντα στυγνούς, καὶ κατηψήση πρὸς τὸν ἄδειον Γεράσιμον. Ἔνδιψεν οὖν ὁ ἀσεξίς, δὲ Εραγεν τὸν δυοῖς ὁ λέων· καὶ λέγεται αὐτῷ· Ποῦ δύοις; Οὐ δὲ διπλούροις εἰστήκει σωπῶν, καὶ κάτω νεῶν. Λέγεται αὐτῷ, δὲ γέροντα. Εραγες αὐτός; εὐλογηθεὶς Κύριος. Εἴ τι ἀποίεις δὲ δύοις, ἀπὸ δρότος σιν μάλλοντις ποιεῖν. Απὸ τότε οὖν ὁ λέων κικεύσαντος τὸν γέροντος ἑδάστατον τὸ καυτήκον κεράμια τέσσαρα ἔχον, καὶ ἐφερεν τὸ οὐδέρον.

Τοῦ οὖν ἐν μιᾷ στρατιώτης εἶδε τὸ πρόσωπον τῶν γέροντα, καὶ ίδοντα τὸ οὐδέρον βαστάζοντα, καὶ μαθὼν τὴν αἰτίαν, ἡλίους αὐτὸν. Καὶ ἐκβαλὼν τρία νομίσματα ἰδωκε τοὺς γέροντας, ἵνα ἀγοράσσωσιν δυοῖς εἰς τὴν χρείαν τοῦ θεότος, καὶ τὸν λέοντα τῆς τοικούτης λειτουργίας ἐλευθερώσωσι. Μετὰ οὖν χρόνον τινὰ τοῦ ἑλευθερωθέντος τὸν λέοντα, δὲ καμηλάροις δὲ τὸν δυοῖς λαδών, ἥρχετο πάλιν αὐτὸν πολέμας ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει, ἔχον τὸν δυοῖς μισθόν εἰσαγαγεῖν· καὶ περάτως τὸν ἄγιον Ιορδάνην κατὰ συγκυρίαν ὑπῆντιόν τῷ λέοντι. Καὶ ίδον αὐτὸν, εἰσαν τὰς καρῆκους, καὶ ἐρυγεν. Οὐ δὲ λέων, γνωρίσας τὸν δυοῖς, ἔδραχμον ἀπὸ αὐτοῦ, καὶ τὴν στόματι δακόν αὐτοῦ, διεστριψεν, τὸ δουλίτρον, ξευρετεν αὐτὸν, καὶ τὰς τρεῖς καυτήκους καύρων δροῦ καὶ κράζων, ὡς τὸν δύον ἀπόλεσεν, εὐηρκών, ἡλίους πρὸς τὸν γέροντα. Οὐ γάρ γέροντας εἶχεν διτὶ λέων ἐραγεν τὸν δυοῖς. Τότε ἔγνω δὲ γέροντος τῇ λαύρᾳ λέων, πινταστῇ χρόνοις ἀπόλετος αὐτοῦ πάντοτε δυοῖς.

Οτε δὲ πρὸς Κύριον ἀπεδημησεν δὲ ἀσεξίς; Γεράσιμος, καὶ ὑπὸ τῶν Πατέρων ἐτάψη, καὶ οἰκονομίαν Θεοῦ δὲ λέων οὐκ εὑρέθη τῇ λαύρᾳ. Μετὰ γοῦν ὄλγον κατέριψεν δὲ λέων, καὶ ἐξῆτε τὸν γέροντα. Οὐ δὲ μαθητὴς τοῦ γέροντος, καὶ δὲ ἀσεξίς; Σαββαΐτης, ιδόντες αὐτὸν, λέγουσιν αὐτῷ, Ιορδάνη, δὲ γέρων ἡμῶν ἀφῆκεν ἡμᾶς δραγανούς, καὶ πρὸς Κύριον ἀπεδημησεν, ἀλλὰ διῆρε, φάγε. Οὐ δὲ λέων φαγεῖν οὐκ ἡδεῖν, ἀλλὰ συνεγένετος δραγανούς αὐτοῦ τῇδε κάκισσα ὑπέστρεψεν, τοῦ λόιπον τὸν γέροντα αὐτοῦ, ὑπρόμενον·

μεγάλα, καὶ μὴ φίρων αὐτοῦ τὴν ἀπόκειψιν. Ὁ δὲ Αἰρογιτος μαγno ipsius absentiam se ferre non posse significans. Abbas autem Sabbatius, et senes reliqui fricantes ejus cervicem, dicebant ei : Migravit senex ad Dominum, et dimisit nos. Sed ista dicentes non poterant tamen illius voces et ejulatus mitigate, sed quanto amplius ipsum verbis fovere ac solari se existimabant, tanto ipse magis ejulabat, majorique rugite utebatur, et lamenta adjiciebat, ostendens ex voce, facie, et oculis moerorem, quem habebat non videns senem. Tunc ait illi abbas Sabbatius : Veni mecum, ex quo non credis nobis, et ostendam tibi ubi positus est senex noster. Sumensque eum, duxit ubi illum sepelierant. Distabat autem ab ecclesia quasi passibus quinque. Et stans abbas Sabbatius supra sepulcrum abbatis Gerasimi, dixit leoni : Ecce hic senex noster sepultus est. Et inclinavit genua sua abbas Sabbatius supra sepulcrum senis. Cum ergo id leo audisset, et vidisset prostratum super tumulum abbatem Sabbatium, et flentem, tunc et ipse prostravitse, percutiens in terram caput suum vehementer, et rugiens; atque ita continuo defunctus est super sepulcrum senis.

Τούτο δὲ γέγονεν, οὐχ ὡς φυσῆται λογικῶν ἔχοντος τοῦ λιοντος; ἀλλὰ ὡς τοῦ Θεοῦ θέλοντος δηξάσαι τοὺς δοξάζοντας αὐτὸν, οὐ μόνον ἐν τῇ ζωῇ αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατου, καὶ διεῖπε ποιῶν εἰχον τὰ Θερία δηποταγήν πρᾶς τὸν Ἀδέλφην πρὸ τοῦ αὐτὸν παρακούσαι τῆς ἁντολῆς, καὶ τῆς ἐν Παραδείσῳ τρυφῆς ἐπασσεῖν.

CAPUT CXXXIII.

De sancto monacho, qui Saracenum renatorem per duos dies immobilem reddidit.

Narravit Saracenus gentilis, ex his qui in Climate D^{icitur} morabantur, hæc nobis dicens : Cum abiisset ad montem abbatis Antonii, ut veneraret, pergens aspicio monachum in monte sedentem, tenentemque librum, et legentem. Ascendi igitur ad eum volens illum cædere, fortassis autem etiam necare. Cumque ve. issem prope illum, extendit contra me ma-

την δ.ξ. ἄποινα με, εἰπὼν, Στῆθος· καὶ ἐποίησε A num suam dexteram, dicens : Sta; egique i'lic duos dies, et duas noctes nullo modo noviri prævalens ex eo loco, ubi eram. Tunc dixi illi : Per Deum, quem coll. dimitte me. Ille autem dixit mihi : Vade in pace. Et ita recedere potui de loco, in quo eram.

τὴν δ.ξ. ἄποινα με, εἰπὼν, Στῆθος· καὶ ἐποίησε A δύο νυχθήμερα, μὴ δυνηθεὶς δπου κινηθῆναι ἀπὸ τοῦ τόπου. Τότε λέγω αὐτῷ· Τὸν Θεὸν, δν σίδεις, ἀπόλυτόν με. Ὁ δὲ λέγει μοι· Πορεύου εἰς εἰρήνην. Καὶ οὕτως ἥδυνθήην ἀναχωρῆσαι ἀπὸ τοῦ τόπου, εὖ ξὺν.

CAPUT CLV.

Relatio abbatis Jordanis de tribus Saracenis qui se invicem interfecerunt.

Dicebat et hoc nobis de abbate Nicolao abbas Jordanes : Narrabat, inquit, senex, quia imperante fidelissimo imperatore Mauritio, quando Namanes Saracenorum nationis dux predam egit, cum circuirem ego prope Arnonem et Aidonem, aspicio Saracenos tres, habentes secum unum adolescentem valde formosum, annorum ferme viginti, vincutum atque captivum. Ut ergo vidit me adolescentis, flere coepit, et orare, ut ab eis illum acciperem. Ego autem Saracenos rogare coepi, ut dimitterent eum. Unus autem illorum Graeco sermone respondit, et ait : Non dimittimus eum. Et ego rursum illis dixi : Accipite me, et huic dimittite, quia fatigationem non sustinet. Ait mihi et ipse rursus : Non dimittimus eum. Dixi eis tertio : Vel pretium pro illo non accipitis? Date mihi illum, et quidquid petieritis, ego afferam vobis. Respondit : Non possumus tibi dare illum; sacerdoti enim nostro promisimos, quia si quid pulchrum ceperimus, offeremus illud ei, ut ipsum in sacrificium offerat. Sed vade jam; nam si moram feceris, caput tuum in terram projiciam. Tunc prostratus ego humi dixi : Salvator noster Christe Deus, salvum fac seruum tuum. Et continuo tres Saraceni dæmonio repleti evaginatis gladiis se invicem conciderunt. Assumensque ego adolescentem in speluncam meam, refovi illum, et jam noluit recedere a me; sed renuntians sæculo, cum septem annos in habitu monastico implesset, requievit. Erat autem genere Tyrius.

"Ελεγεν δὲ ἡμῖν καὶ τοῦτο περὶ τοῦ ἀστοῦ Νικολίου ὁ ἀδελφὸς Ἰωρδάνης, διτὶ διηγήσατο ὁ γέρων, διτὶ. Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ πιστοτάτου ἡμῶν βασιλέως Μαυρικίου, δταν Ναυῆς ὁ τῶν Σαρακηνῶν φύλαρχος; τὴν πραΐδα πεποίκην, ὡς ἐγύρευον πλησίον τοῦ Ἀννωνᾶ καὶ τοῦ Αἰδούν θεωρῶ τρεῖς Σαρακηνοίς ἔχοντας ἵνα νεώτερον εὐεἰδῆ πάνυ, ὡς ἐτῶν κ' αἰχμάλωτον. 'Ω; οὖν εἰδέν με ὁ νεώτερος, ἥξατο κλαιειν πρός με, ἵνα λέων αὐτὸν ἀπ' αὐτῶν. Ἐγὼ δὲ ἡρξάμυν παρακαλεῖν τοὺς Σαρακηνούς, ἵν' ἀπολύσωσιν αὐτόν. 'Ο δὲ εἰς τῶν Σαρακηνῶν ἀποκρίθη μοι Ἑλληνιστὴ, καὶ λέγει Οὐδὲν ἀπολύσουμεν αὐτόν. Κάγῳ εἶπον πάλιν αὐτῷ;· Λάβετε με, καὶ τοῦτον ἀπολύστε, διτὶ θλιβήγαι σύ δύναται. Λέγει μοι καὶ αὐτός· Οὐδὲν ἀπολύσουμεν αὐτόν. Εἰ δὲ λογαρήν οὐκ ἀπολύστε αὐτόν; Δάστε μοι αὐτὸν, καὶ ὑπάγων ἐπέτω, καὶ φέρω ὃδιν εἴτε θλίβεται. Λέγει μοι καὶ αὐτός· Οὐ δυνάμεθα δοῦναι σοι αὐτόν· ἐπειδὴ τῷ ιερεῖ ἡμῶν συνεταξάμεθα, διτὶ. Εἴτε καλὸν αἰχμαλωτίσωμεν, προσφέρομέν σοι αὐτὸν, ἵνα θυσίαν αὐτὸν προσαγάγῃ. Λοιπὸν ὑπάγε σύ, ἐπεὶ τὴν κεφαλὴν σου βίπτομεν εἰς τὴν γῆν. Τότε βάλλω ἄγω μετάνοιαν τῷ Θεῷ, λέγω. 'Ω Σωτῆρ ἡμῶν, Κύριε ὁ Θεός, σῶσον τὸν δυῦλόν σου. Καὶ εὐθέως οἱ τρεῖς Σαρακηνοί δαιμονισθέντες, καὶ τὰ ξίφη αὐτῶν ἐγύμνωσαν, καὶ ἀλλήλους κατέκοψαν. Καὶ Ελασσον τὸν νεώτερον εἰς τὸ σπήλαιόν μου, καὶ οὐκέτι τῇθλησαν ἀνεγκυρῆσαι ἀπ' ἴμοῦ, ὅλῃ ἀπετάξτο· καὶ ποιήσας ζ χρόνους εἰς τὸ μοναχικὸν, ἀνίπαυσεν· ἦν δὲ τὸ γένος Τύριος.